

Middagsessie Rechtsstaat

De deelnemers stelden vragen over de manier waarop de commissie de grenzen van haar opdracht heeft getrokken. Zo zou toegang tot de rechter wel een onderdeel zijn van de rechtsstaat, maar niet van het parlementair stelsel of de parlementaire democratie.

In het verlengde daarvan werden ook opmerkingen gemaakt over de invulling van de opdracht aan de commissie, met name het voorstel tot oprichting van constitutionele toetsing door een Constitutioneel Hof.

Waarom, zo was de vraag, adviseren om constitutionele toetsing in te voeren als recentelijk een voorstel daartoe is afgeschoten? En wat zijn de politieke overwegingen voor een constitutioneel toetsingsrecht voor de rechter? Betekent dat niet een gevaar voor politisering van de rechtspraak en problemen van politieke benoemingen van leden van een Constitutioneel Hof? En waarom wordt de constitutionele toets niet net zo ingericht als de verdragstoetsing? Geconcentreerde toetsing kan een gevaar inhouden van omzeiling door de wetgever omdat het één enkele instantie betreft; bij gespreide toetsing is dit risico kleiner.

Het voorstel om een afzonderlijk partijverbod te formuleren riep eveneens vragen op. Deels inhoudelijk: mag je een andere rechtsorde voorstaan? Deels procedureel: niet alleen verboden handelingen van politieke partijen, maar ook verboden doelstellingen? Dat roept vragen op die het probleem niet verkleinen, maar juist vergroten. Een eventuele Wet op de politieke partijen (waarin een partijverbod kan worden opgenomen) draagt ook het risico in zich dat de regeling wordt misbruikt om politieke partijen te dwarsbomen wanneer die zich willen manifesteren.

Bij het voorstel om digitale politieke campagnes aan regels te binden werd opgemerkt dat een wettelijke regeling kan worden omzeild door creatieve sluiproutes te ontwikkelen.

Verder werd opgemerkt dat de commissie wel heel veel voorstellen doet; bovendien van onderling verschillend gewicht. Kan de commissie hier niet beter een keuze uit maken? Ook werd de suggestie gedaan om buiten de huidige voorstellen van de staatscommissie te kijken naar gedurfde oplossingen.